

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності

**Щодо проєкту Закону
реєстр. № 4335 від 06.11.2020**

У зв'язку з листом Комітету Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності від 24 листопада 2020 року № 04-27/3-2020/218981 Міністерством юстиції України розглянуто проєкт Законів України «Про обіг цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї» (реєстр. № 4335 від 06 листопада 2020 року) (далі – проєкт Закону), поданий до Верховної Ради України народними депутатами України Фрісом І.П., Бакумовим О.С. та іншими, та межах компетенції повідомляється.

1. Пунктом 4 частини першої статті 21 проєкту Закону пропонується передбачити, що дія Посвідчення власника зброї призупиняється в разі наявності вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у вигляді призупинення дії Посвідчення власника зброї.

У зв'язку з викладеним звертаємо увагу, що згідно зі статтею 1 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) покладається на органи державної виконавчої служби та у визначених Законом України «Про виконавче провадження» (далі – Закон) випадках – на приватних виконавців.

Відповідно до статті 1 Закону виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження і примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) – це сукупність дій визначених у Законі органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України, Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону, а також рішеннями, які відповідно до Закону підлягають примусовому виконанню.

Порядок стягнення аліментів визначено статтею 71 Закону.

При цьому проєктом Закону вносяться зміни до частини дев'ятої статті 71 Закону, які не узгоджуються із пунктом 4 частини першої статті 21 проєкту Закону.

Так, частиною дев'ятою статті 71 Закону (у редакції запропонованій проєктом Закону) пропонується передбачити, що за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири

місяці, державний виконавець, зокрема, виносить вмотивовану постанову про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною вогнепальною зброєю, пневматичною та охолощеною зброєю, - до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Отже, пункт 4 частини першої статті 21 проєкту Закону доцільно викласти в такій редакції:

«4) винесення державним виконавцем постанови про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною вогнепальною зброєю, пневматичною та охолощеною зброєю;».

2. Пунктом 5 частини третьої статті 21 проєкту Закону пропонується передбачити, що дія Посвідчення власника зброї відновлюється за умови винесення державним виконавцем постанови про закриття виконавчого провадження про встановлення тимчасового обмеження боржника у вигляді призупинення дії Посвідчення власника зброї.

Наголошуємо, що відповідно до частини дев'ятої статті 71 Закону (у редакції запропонованій проєктом Закону) тимчасові обмеження немайнових прав боржників, у тому числі тимчасове обмеження боржника у праві користування цивільною вогнепальною зброєю, пневматичною та охолощеною зброєю встановлюються до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Зазначаємо, що обчислення розміру заборгованості із сплати аліментів є обов'язком виконавця (частина четверта статті 71 Закону).

У зв'язку з цим абзацом третім пункту 6 розділу XVI Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 29.09.2016 № 2832/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.09.2016 року за № 1302/29432) (далі – Інструкція), передбачено, що тимчасові заходи, передбачені пунктами 1-4 частини дев'ятої статті 71 Закону, припиняються у разі погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі на підставі постанов державного виконавця про скасування таких заходів або закінчення виконавчого провадження на підставі пунктів 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12, 14 частини першої статті 39 Закону.

З огляду на викладене вважаємо за доцільне пункт 5 частини третьої статті 21 проєкту Закону викласти в такій редакції:

«5) винесення державним виконавцем постанови про скасування тимчасового обмеження боржника у праві користування цивільною вогнепальною зброєю, пневматичною та охолощеною зброєю або постанови про закінчення відповідного виконавчого провадження;».

3. Звертаємо увагу, що відповідно до статті 9 Закону з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна ведеться систематизована база даних про боржників – Єдиний реєстр боржників, що є складовою автоматизованої системи виконавчого провадження.

Відомості про боржників, включені до Єдиного реєстру боржників, є відкритими та розміщуються на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

Державні органи, органи місцевого самоврядування, нотаріуси, інші суб'єкти при здійсненні ними владних управлінських функцій відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень, у разі звернення особи за вчиненням певної дії щодо майна, що належить боржнику, який внесений до Єдиного реєстру боржників, зобов'язані не пізніше наступного робочого дня повідомити про це зазначений у Єдиному реєстрі боржників орган державної виконавчої служби або приватного виконавця із зазначенням відомостей про майно, щодо якого звернулася така особа.

Положеннями статті 38 проєкту Закону пропонується передбачити, що фізичні особи можуть у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку продати або безоплатно відчужувати належну їм цивільну вогнепальну зброю, основні частини до неї, що мають маркування та бойові припаси іншим особам через юридичних осіб, які мають право на здійснення торгівлі зброєю, або через відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України.

Юридичні особи можуть у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку відчужувати належну їм цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси до неї іншим юридичним особам, які мають Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї, через органи Міністерства внутрішніх справ України.

Юридичні особи, які мають доступ до Реєстру, можуть відчужувати належну їм цивільну вогнепальну зброю іншим юридичним особам без залучення органів Міністерства внутрішніх справ України з обов'язковою фіксацією інформації в Реєстрі про зміну власника зброї, а також придбавати цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси до неї у її власників.

Юридичні особи, які мають право на здійснення торгівлі цивільною зброєю та бойовими припасами до неї, зобов'язані:

- володіти чинними ліцензією на торгівлю цивільною зброєю, бойовими припасами до неї та дозволом на функціонування магазину з продажу зброї та бойових припасів до неї, основних частин зброї;

- перевіряти інформацію в Реєстрі про наявність у покупця Посвідчення власника зброї з отриманою відповідною категорією зброї;

- забезпечувати облік придбаної і проданої зброї та бойових припасів до неї у встановленому Законом порядку;

- забезпечувати надійне збереження цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї. Вимоги до умов зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів встановлюються Кабінетом Міністрів України;

- надавати у встановленому порядку до уповноважених експертних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України зброю для огляду її технічного стану та контрольного відстрілу, або направляти відповідні довідки та раніше відстріляні з реалізованої зброї кулі і гільзи до уповноважених експертних підрозділів.

Отже, проєктом Закону не передбачено під час продажу або безоплатного відчуження цивільної вогнепальної зброї здійснення перевірки щодо наявності або відсутності відомостей про власника (продавця) у Єдиному реєстрі боржників.

Враховуючи зазначене, пропонуємо доопрацювати відповідні положення проєкту Закону.

4. Відповідно до статті 10 Закону одним із заходів примусового виконання рішень є звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами.

Звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті, вилученні (списанні коштів з рахунків) та примусовій реалізації (частина перша статті 48 Закону).

Частиною четвертою статті 61 Закону передбачено, що порядок реалізації майна, зазначеного у частині восьмій статті 56 цього Закону, крім цінних паперів, визначається Міністерством фінансів України за погодженням з Національним банком України. Порядок реалізації цінних паперів визначається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Міністерством юстиції України, а іншого майна – Міністерством юстиції України.

Порядок реалізації обмежено оборотоздатного майна визначається законодавством.

Обмежено оборотоздатне майно – це об'єкти цивільних прав, які можуть належати лише певним учасникам обороту або перебування яких у цивільному обороті допускається за спеціальним дозволом (абзац другий частини другої статті 178 Цивільного кодексу України).

Враховуючи, що частиною першою статті 7 проекту Закону пропонується передбачити, що в цивільному обігу перебуває вогнепальна зброя та бойові припаси до неї, які належать фізичним та юридичним особам, за винятком зазначених у статті 9 цього Закону, яким дозволено користуватися зброєю у порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, зазначаємо, що після прийняття Верховною Радою України проекту Закону вогнепальна зброя та бойові припаси до неї будуть відноситись до обмежено оборотоздатного майна.

Водночас проектом Закону не визначено порядок реалізації вогнепальної зброї та бойових припасів, на які звернуто стягнення у виконавчому провадженні. Також проект Закону не містить положення, яке б уповноважило компетентний державний орган визначити такий порядок.

З огляду на викладене пропонуємо доповнити статтю 38 проекту Закону новою частиною такого змісту:

«Порядок реалізації цивільної вогнепальної зброї, основних частин до неї, що мають маркування, та бойових припасів, на які звернуто стягнення у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження», визначається Кабінетом Міністрів України».

5. Частиною п'ятою статті 7 проекту Закону зазначається, що *фізичні особи-підприємці та юридичні особи* (за винятком юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців що мають ліцензії на виробництво та ремонт цивільної зброї і бойових припасів до неї, торгівлю цивільною зброєю та бойовими припасами до неї), які мають у власності чи іншому законному володінні вогнепальну зброю, повинні укласти в установленому законодавством порядку *договір страхування цивільної відповідальності* за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її

майну внаслідок володіння, зберігання чи застосування цієї зброї (далі – Договір страхування) протягом 5 робочих днів після отримання зброї у власність і у 3-денний строк надати його копію уповноваженому органу Міністерства внутрішніх справ України. У Договорі страхування повинні бути зазначені усі марки та номери зброї, яка перебуває у власності особи.

В свою чергу частиною першою статті 7 проєкту Закону визначено, що у *цивільному обігу перебуває вогнепальна зброя та бойові припаси до неї, які належать фізичним та юридичним особам*, за винятком зазначених у статті 9 цього Закону, яким дозволено користуватися зброєю у порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами.

Відповідно до пункту 3 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону *особи, які набули у власність чи інше законне володіння або користування вогнепальну зброю до вступу в дію цього Закону, повинні укласти в установленому законодавством порядку Договір страхування* протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом та надати його копію уповноваженому органу Міністерства внутрішніх справ України.

У зв'язку з цим зазначені положення проєкту Закону потребують доопрацювання з метою їх взаємоузгодження та уточнення кола суб'єктів, які повинні укласти Договір страхування.

6. Згідно з частинами першою, шостою статті 9 проєкту Закону у спеціальному обігу перебуває вогнепальна зброя юридичних осіб, якщо інформація про неї віднесена до державної таємниці, табельна зброя, а також вогнепальна зброя та бойові припаси, які закріплені за військовими частинами, закладами, установами та організаціями Збройних Сил України, а також іншими військовими формуваннями, утвореними відповідно до законів України, правоохоронними та розвідувальними органами, правоохоронними органами спеціального призначення, державними органами спеціального призначення з правоохоронними функціями, вогнепальна зброя та бойові припаси, що постачаються за Державним оборонним замовленням.

Інформація про зброю, що перебуває у спеціальному обігу вноситься у відповідний розділ *Єдиного державного реєстру цивільної зброї*.

При цьому варто відмітити, що відповідно до статті 12 проєкту Закону держателем Реєстру є Міністерство внутрішніх справ України.

Держатель Реєстру здійснює контроль за дотриманням вимог законодавства під час внесення відомостей (інформації) до Реєстру.

Держатель Реєстру забезпечує створення, впровадження та функціонування інформаційно-телекомунікаційних та автоматизованих систем ведення Реєстру.

Водночас зазначаємо, що проєктом Закону передбачається врегулювати відносини, що виникають у сфері обігу в Україні *цивільної вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, а також конструктивно схожих зі зброєю та бойовими припасами виробів*, та визначає правовий режим власності на *цивільну зброю*, встановлює основні права та обов'язки фізичних і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонту, застосування *цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів*, а також інші суспільні відносини, що безпосередньо з цим пов'язані, у тому числі і відповідно до міжнародних зобов'язань України.

У свою чергу згідно з пунктом 3 частини другої статті 2 проекту Закону дія цього Закону не поширюється на зброю та бойові припаси, *не віднесені до цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів.*

При цьому звертаємо увагу, що Єдиний державний реєстр цивільної зброї (далі – Реєстр) – це єдина інформаційно-пошукова система обліку зброї, що знаходиться у державній власності та забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист та надання інформації про зареєстровану цивільну зброю, про права на зброю, а також про об'єкти та суб'єкти цих прав (абзац чотирнадцятий частини першої статті 1 проекту Закону).

Статтею 13 проекту Закону передбачається, що Реєстр складається з цивільного та спеціального обліків.

Обліку в Реєстрі підлягає зброя всіх категорій та основні частини до неї, що мають ідентифікаційні номери.

Спеціальний облік містить інформацію з обмеженим доступом.

Також слід відмітити, що цивільна вогнепальна зброя та бойові припаси – це вогнепальна зброя та бойові припаси, які не заборонені Законом для цивільного обігу, які можуть перебувати у власності фізичних осіб та юридичних осіб у порядку, визначеному цим Законом (абзац шістдесят шостий частини першої статті 1 проекту Закону).

Таким чином, вважаємо, що передбачення в проекті Закону, дія якого не поширюється на зброю та бойові припаси, не віднесені до цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів, необхідності реєстрації інформації про зброю, що перебуває у спеціальному обігу, яка вноситиметься до окремого обліку (розділу) Єдиного державного реєстру цивільної зброї, держателем якого пропонується визначити Міністерство внутрішніх справ України, виходить за межі правового регулювання проекту Закону.

Крім того, необхідно зазначити, що згідно з положеннями статті 18 Закону України «Про національну безпеку України» Міністерство внутрішніх справ України є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах: забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання громадської безпеки і правопорядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону України та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; міграції (імміграції та еміграції), зокрема протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, зокрема біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Діяльність *Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Державної міграційної служби України* спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через *Міністра внутрішніх справ України.*

Тобто, через Міністра внутрішніх справ України спрямовується і координується *п'ять* органів державної влади.

Водночас зазначаємо, що Служба безпеки України є державним органом спеціального призначення з правоохоронними функціями, що забезпечує державну безпеку, здійснюючи з неухильним дотриманням прав і свобод людини і громадянина, зокрема: протидію розвідувально-підривній діяльності проти України; боротьбу з тероризмом; контррозвідувальний захист державного суверенітету, конституційного ладу і територіальної цілісності, оборонного і науково-технічного потенціалу, кібербезпеки, економічної та інформаційної безпеки держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Служба безпеки України підпорядковується Президентові України та підконтрольна Верховній Раді України (пункти 1 – 3 частини першої, частина друга статті 19 Закону України «Про національну безпеку України»).

Також згідно з частиною першою статті 11 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» Управління державної охорони України є державним правоохоронним органом спеціального призначення, підпорядкованим Президентові України та підконтрольним Верховній Раді України.

Отже, включення до Єдиного державного реєстру цивільної зброї, держателем якого пропонується визначити Міністерство внутрішніх справ України, інформації про зброю, яка перебуває у спеціальному обігу та використовується іншими органами, зокрема, розвідувальними, Службою безпеки України, Збройними Силами України з урахуванням особливостей здійснення ними функціональних повноважень, вважаємо необґрунтованим, оскільки це може негативно позначитись на стані національної безпеки та діяльності відповідних органів.

7. Згідно з частиною першою статті 19 проекту Закону підставами для відмови фізичній особі у видачі Посвідчення власника зброї або отриманні категорії зброї є, зокрема, відсутність в Реєстрі відомостей про проходження заявником курсів з вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею та її застосування, крім випадків, передбачених частиною 10 статті 18 цього Закону.

Водночас частиною десятою статті 18 проекту Закону передбачається, що порядок проходження медичного огляду, який повинен включати безпосереднє обстеження та спілкування з особою, та форму довідки (висновку) встановленого зразка, що надається лікувально-консультативною комісією про відсутність у особи медичних протипоказань для володіння зброєю, а також перелік захворювань та фізичних вад, за наявності яких така довідка не видається, встановлює Кабінет Міністрів України.

У зв'язку з цим зазначені положення проекту Закону потребують доопрацювання з метою їх взаємоузгодження.

8. Абзацом шостим частини сьомої статті 18 проекту Закону передбачається, що для отримання Посвідчення власника зброї з категорією зброї або додаткової категорії зброї, *фізична особа подає* до відповідного органу Міністерства внутрішніх справ України за місцем своєї реєстрації або постійного проживання (перебування) *копію довідки про присвоєння індивідуального податкового номеру,*

окрім випадків законної відмови заявника від його отримання або зазначення індивідуального податкового номеру у паспорті громадянина України.

Проте відповідно до абзаців першого, другого, п'ятого пункту 70.9 статті 70 Податкового кодексу України за зверненням платника податків, його законного представника або уповноваженої особи контролюючий орган видає документ, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків (далі – Державний реєстр), крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті.

У такому документі зазначається реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Підтвердженням достовірності реєстраційного номера облікової картки платника податків є документ, що засвідчує реєстрацію особи у Державному реєстрі (картка платника податків), або дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру, внесені до паспорта громадянина України або свідоцтва про народження.

Враховуючи викладене, абзац шостий частини сьомої статті 18 проекту Закону потребує доопрацювання.

9. Реченням другим частини другої статті 22 проекту Закону пропонується передбачити, що Посвідчення власника зброї видається на ім'я юридичної особи в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Проте, відповідно до статті 90 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) юридична особа повинна мати своє найменування. Найменування юридичної особи вказується в її установчих документах і вноситься до єдиного державного реєстру.

Тоді як поняття «ім'я» притаманне фізичній особі.

Враховуючи наведене, положення статті 22 проекту Закону потребує перегляду та відповідного доопрацювання.

10. Відповідно до частини дев'ятої статті 22 проекту Закону працівники юридичних осіб мають право користуватися зброєю та бойовими припасами до неї, які належать такій юридичній особі, виключно за наявності у них Посвідчення власника зброї та отриманого у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку погодження органу Міністерства внутрішніх справ України на укладення трудового (цивільно-правового) договору з такою фізичною особою.

Слід зауважити, що порядок укладення цивільно-правового договору регулюється ЦК.

Крім того, частина перша статті 627 ЦК передбачає, що відповідно до статті 6 цього Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

З огляду на наведене положення частини дев'ятої статті 22 проекту Закону потребують доопрацювання.

10.1. Згідно з частиною дев'ятою статті 22 проекту Закону працівники юридичних осіб мають право користуватися зброєю та бойовими припасами до

неї, які належать такій юридичній особі, виключно за наявності у них Посвідчення власника зброї та отриманого у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку погодження органу Міністерства внутрішніх справ України на укладення трудового (цивільно-правового) договору з такою фізичною особою.

Водночас Посвідчення власника зброї – це один з дозвільних документів на зброю встановленого зразка, який підтверджує, що фізична або юридична особа *мають право придбавати, володіти, користуватися і розпоряджатися вогнепальною зброєю* відповідної категорії, що зазначена у ньому, бойовими припасами та основними частинами до придбаної зброї (абзац сорок восьмий частини першої статті 1 проекту Закону).

Крім того, частиною третьою статті 15 проекту Закону передбачається, що володіння, користування та розпоряджання цивільною вогнепальною зброєю фізичними особами відбувається за наявності Посвідчення власника зброї з отриманою відповідною категорією зброї та технічного паспорту на кожен одиницю зброї.

Перше Посвідчення власника зброї видається строком на три роки, а кожне наступне (продовжене) – на п'ять років. У ньому вказується інформація про фізичну або юридичну особу, якій надано право на цивільну вогнепальну зброю, а також зазначається категорія (категорії) зброї, яку (які) така особа отримала (частина перша статті 16 проекту Закону).

З огляду на наведене, вважаємо недоцільним встановлювати обов'язок щодо отримання погодження МВС на укладення відповідного договору. При цьому пропонуємо в проекті Закону передбачити обов'язок для відповідної юридичної особи повідомляти МВС за встановленою формою. У вказаному повідомленні передбачити необхідність зазначення, зокрема інформації про Посвідчення власника зброї про фізичну особу, з якою укладено відповідний договір.

11. Частиною третьою статті 31 проекту Закону передбачається, що носіння цивільної вогнепальної зброї категорії В дозволяється категоріям осіб, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України. Відповідна відмітка про це робиться у Посвідченні власника зброї.

Разом з тим зазначаємо, що статтею 24 Конституції України встановлено, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Крім того, варто відмітити, що ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини.

Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань (стаття 27 Конституції України).

Таким чином, встановлення привілеїв чи обмежень щодо носіння цивільної вогнепальної зброї категорії В для певних категорій осіб вважаємо необґрунтованим.

12. Статтею 31 проекту Закону передбачається врегулювати питання носіння цивільної вогнепальної зброї. Так, зокрема, дозволяється носіння цієї зброї під час здійснення полювання в мисливських угіддях (частина друга цієї статті).

При цьому зазначене положення не узгоджуються з абзацом третім частини третьої статті 12 Закону України «Про мисливське господарство та полювання», згідно з яким *до полювання прирівнюється перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою зібраною розчохленою стрілецькою зброєю.*

З огляду на зазначене, наведені положення проекту Закону та Закону України «Про мисливське господарство та полювання» слід доопрацювати з метою їх взаємоузгодження.

13. Відповідно до абзацу 2 частини третьої статті 36 проекту Закону забороняється застосовувати вогнепальну зброю, яка перебуває в цивільному обігу, щодо жінок з явними ознаками вагітності, осіб з явними ознаками інвалідності, *неповнолітніх*, коли їхній вік очевидний або відомий, за винятком випадків здійснення останніми збройного або групового нападу, а також проти працівників правоохоронних органів, військовослужбовців під час виконання ними службових обов'язків, окрім випадків вчинення ними неправомірних дій, які загрожують життю чи здоров'ю людей.

Водночас відповідно до статті 6 Сімейного кодексу України правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття. *Малолітньою* вважається дитина до досягнення нею *чотирнадцяти років*. *Неповнолітньою* вважається дитина у віці від *чотирнадцяти до вісімнадцяти років*.

Таким чином, зазначене положення проекту Закону потребує доопрацювання, оскільки не охоплює поняття малолітньої дитини.

Аналогічне зауваження стосується підпункту 7.1 пункту 7 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону, яким пропонується внести зміни до частини шостої статті 16 Закону України «Про охоронну діяльність».

14. Частиною третьою статті 38 проекту Закону зазначається, що *власники цивільної вогнепальної зброї мають право відчужувати бойові припаси, якими вони володіють на законних підставах, іншим особам, що мають Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї.*

Проте, відповідно до частини першої статті 38 проекту Закону *юридичні особи можуть у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку відчужувати належну їм цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси до неї іншим юридичним особам, які мають Посвідчення власника зброї з відповідною категорією зброї, через органи Міністерства внутрішніх справ України, а у разі доступу до Єдиного державного реєстру цивільної зброї, можуть відчужувати належну їм цивільну вогнепальну зброю іншим юридичним особам без залучення органів Міністерства внутрішніх справ України з обов'язковою фіксацією інформації в Реєстрі про зміну власника зброї.*

Таким чином, частина перша статті 38 проекту Закону потребує доопрацювання, оскільки не визначено порядок відчуження юридичними особами належної їм цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів до неї фізичним особам.

15. Частиною дев'ятою статті 38 проекту Закону зазначено, що при укладенні фізичною особою договору купівлі-продажу, дарування, міни цивільної вогнепальної зброї, який посвідчується нотаріально, нотаріус зобов'язаний

перевіряти інформацію про наявність у покупця Посвідчення власника зброї з отриманою відповідною категорією зброї.

Проте, слід зауважити, що проєкт Закону не містить випадків нотаріального посвідчення правочинів з відчуження цивільної вогнепальної зброї.

16. Частиною першою статті 41 проєкту Закону передбачається, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України, мають право придбавати цивільну вогнепальну зброю та бойові припаси до неї.

Однак проєкт Закону не встановлює будь-яких вимог до вказаних осіб, не визначає будь-яких обмежень на придбання ними відповідної зброї, не визначає перелік необхідних документів, необхідних для придбання зброї.

Таким чином, вважаємо, що проєкт Закону в цій частині потребує відповідного доопрацювання.

17. Частиною шостою статті 42 проєкту Закону передбачено, що митне оформлення тимчасового ввезення/вивезення, отримання дозволу на переміщення зброї через державний кордон України, транзиту зброї та бойових припасів до неї, здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Разом з цим слід зазначити, що частиною першою та другою статті 246 Митного кодексу України (далі – МКУ) визначено, що метою митного оформлення є забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, а також забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України, вивезення за її межі і транзиту через її територію товарів.

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається *центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику*, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Так, відповідно до статті 246 МКУ, Конвенції про тимчасове ввезення, учиненої у м. Стамбулі 26 червня 1990 року, наказом Міністерства фінансів від 31 травня 2012 року № 657 затверджено Порядок виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму.

18. Проєктом Закону передбачається встановити, що контроль за господарською діяльністю юридичних осіб здійснюються в порядку, визначеному, зокрема Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (частина друга статті 44 проєкту Закону).

Варто звернути увагу, що відносини здійснення контролю за діяльністю юридичних осіб є предметом Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» виключно законами встановлюються:

органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності;

види господарської діяльності, які є предметом державного нагляду (контролю);

повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг;

вичерпний перелік підстав для зупинення господарської діяльності;

спосіб та форми здійснення заходів здійснення державного нагляду (контролю);

санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю) припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

З огляду на наведене положення проекту Закону потребують приведення у відповідність до вимог статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

19. Абзацами шостим – десятим, вісімнадцятим, дев'ятнадцятим, двадцять дев'ятим, тридцять першим – тридцять четвертим, сорок восьмим, п'ятдесят шостим, шістдесят п'ятим частини першої статті 1 проекту Закону пропонується надати визначення таким термінам, як: вихолощена зброя, вогнепальна зброя, гладкоствольна вогнепальна зброя, гладкоствольна короткоствольна вогнепальна зброя (травматична), довгоствольна (довга) вогнепальна зброя, зброя, зброя учбово-розрізна, короткоствольна (коротка) вогнепальна зброя, нагородна зброя, напівавтоматична вогнепальна зброя, нарізна вогнепальна зброя, нейтралізована зброя, пневматична зброя, сигнальна зброя, цивільна вогнепальна зброя.

Підпунктом 7.4 пункту 7 розділу «Прикінцевих та перехідних положень» проекту Закону передбачаються зміни, зокрема, до статей 15, 20, 39 Закону України «Про мисливське господарство та полювання», в яких йдеться про цивільну вогнепальну зброю категорії D або E, вогнепальну зброю, вогнепальну зброю, яка перебуває у спеціальному обігу, цивільна вогнепальна зброя, віднесена до категорій A, B, C, цивільну вогнепальну зброю категорії D або E без встановленого обмежувача, що дозволяє заряджати не більше двох патронів, зброю (відомчу чи власну).

При цьому згідно з абзацом шістдесят п'ятим частини першої статті 1 проекту Закону цивільна вогнепальна зброя та бойові припаси – це вогнепальна зброя та бойові припаси, які не заборонені Законом для цивільного обігу, які можуть перебувати у власності фізичних осіб та юридичних осіб у порядку, визначеному *цим Законом*.

Водночас частинами другою, третьою статті 12, абзацом п'ятим статті 14, абзацом другим частини другої статті 15, абзацом дванадцятим пункту 4 частини першої статті 20 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» (чинна редакція, зміни до яких не вносяться) передбачаються такі види зброї, як: *вогнепальна мисливська зброя (мисливська вогнепальна зброя), стрілецька зброя, немисливська (у тому числі військова) вогнепальна, пневматична та інша стрілецька зброя, напівавтоматична або автоматична*

зброя з магазинами більш як на два патрони. Поряд з цим зазначеним Законом визначення, зокрема, термінів «мисливська зброя», «стрілецька зброя» не наводиться.

У зв'язку з цим та з метою забезпечення логічної послідовності викладу нормативних положень, взаємоузгодження, вичерпності кола питань, які пропонуються до правового врегулювання проєкт Закону пропонуємо доопрацювати як в частині наведення чіткого переліку видів зброї, в тому числі яка може використовуватися під час здійснення полювання і в розумінні Закону вважатиметься цивільною вогнепальною, так і системності наведених у Прикінцевих і перехідних положеннях проєкту Закону, змін.

20. Підпунктом 7.4 пункту 7 розділу «Прикінцевих та перехідних положень» проєкту Закону в частині внесення зміни до частини сьомої статті 40 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» шляхом викладення її в новій редакції, передбачивши, що посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, посадові особи та єгері державних підприємств, уповноважені на охорону державного мисливського фонду, відносяться до державної лісової охорони та мають право на носіння форми встановленого зразка, не відповідає вимогам Лісового кодексу України (далі – ЛКУ) та потребує перегляду з огляду на таке.

Частиною першою статті 89 та статтею 90 ЛКУ встановлено, що охорону і захист лісів на території України здійснює *державна лісова охорона, яка діє у складі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства*, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань лісового господарства та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери їх управління.

Основними завданнями державної лісової охорони є: здійснення державного контролю за додержанням лісового законодавства та забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, захист від шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу.

Повноваження посадових осіб державної лісової охорони визначаються статтею 91 ЛКУ.

Однак наведені вище норми ЛКУ не уповноважують державну лісову охорону на здійснення охорони державного мисливського фонду і не відносять до її складу, зокрема, посадових осіб та єгерів державних підприємств, уповноважених на таку охорону.

Що стосується віднесення до державної лісової охорони посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, уповноважених на охорону державного мисливського фонду, зазначаємо, що згідно з частиною третьою статті 89 ЛКУ порядок діяльності державної лісової охорони та лісової охорони визначається положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

21. Підпунктом 7.5 пункту 7 розділу «Прикінцевих та перехідних положень» проєкту Закону пропонується внести зміну до частини третьої статті 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» шляхом викладення її у новій редакції, якою передбачити, що у структурі центрального

органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, можуть створюватися спеціальні підрозділи, працівники яких *мають право носити форму встановленого зразка*.

При цьому згідно діючої редакції вказаної норми Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» у структурі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, можуть створюватися спеціальні підрозділи, працівники яких *мають право носити форму встановленого зразка і вогнепальну зброю*.

Водночас згідно з частинами третьою, четвертою статті 60 Закону України «Про тваринний світ» (чинна редакція, зміни до яких не вносяться) для здійснення державного контролю за охороною, використанням і відтворенням тваринного світу у складі *центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів*, інших уповноважених центральних органів виконавчої влади у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, органах виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища і лісового та мисливського господарства *можуть створюватися спеціальні підрозділи*.

Під час виконання службових обов'язків *державні інспектори спеціальних підрозділів мають право на носіння форми встановленого зразка, а також на носіння та застосування табельної зброї та інших спеціальних засобів відповідно до законодавства*.

У зв'язку з цим запропоновані до врегулювання зміни потребують доопрацювання.

22. Словосполучення, які застосовуються в положеннях проєкту Закону, а саме: «відповідних завдань», «відповідних стандартів», «відповідної категорії», «відповідних виробів», «відповідних (ідентичних, тотожних) моделей та марок та бойових припасів», «відповідного органу», «відповідного кримінального провадження», «копію відповідного документу», «відповідного рішення суду», «відповідному підрозділі», «відповідний запис», «відповідна відмітка», «відповідний акт», «відповідну ліцензію», «відповідні довідки» (статті 1, 6, 9, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 41, 42 проєкту Закону) потребують уточнення, оскільки вказані словосполучення є оціночними, і на практиці можуть призвести до неоднозначного тлумачення і застосування.

23. З метою вживання єдиної термінології та приведення її у відповідність до термінології законодавства України, зокрема, Конституції України, законів України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про громадянство України», проєкт Закону № 4335 потребує доопрацювання в частині вживання слів «за місцем своєї реєстрації або постійного проживання (перебування)», «за місцем постійного проживання (перебування), а не за місцем реєстрації», «місце

постійного проживання/перебування», «іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України», «громадянин».

24. Одночасно вважаємо за необхідне зауважити, що при виробленні остаточної позиції щодо зазначеного проекту Закону варто також враховувати позицію Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства культури та інформаційної політики України.

Міністр юстиції

Денис МАЛЮСЬКА